

Informacion mbi Etiketimin e Produkteve Ushqimore të Paketuara

Përmbajtja

Hyrje	1	Kërkesat Shtesë për Etiketimin	13
Kërkesa të Përgjithshme	1		
Disponueshmëria dhe Vendosja e Informacionit të detyrueshëm Ushqimor	2		
Madhësia Minimale e Shkronjave	2		
Shitje në Distançë	2		
Informacion i Detyrueshëm	3	Shtojca I	
Emri i Produktit Ushqimor	3	Ushqimet të cilat janë të përjashtuara nga kërkesa për të pasur një listë përbërësish	14
Lista e Përbërësve	6		
Alergenët/Intolerancat	6	Shtojca II.	
Sasia e Përbërësve të Caktuar	7	Lista e alergenëve nga Aneksi II i VKM 434, datë 11.7.2018	15
Pesha Neto	7	Shtojca III	
Data e Jetëgjatësisë Minimale ose "Të Përdoret Përpara" Datës	8	Ushqimet të cilat janë të përjashtuar nga kërkesat e detyrueshme për deklaratën e vlerave ushqyese	16
Kushtet e Veçanta të Magazinimit dhe/ose Kushtet e Përdorimit	9	Shtojca IV	
Emri dhe Adresa e Operatorit Ushqimor	9	Ushqimet për të cilat etiketimi duhet të përfshijë një ose më shumë të dhëna shtesë	17
Vendi i Origjinës ose Vendi i Prejardhjes	9		
Udhëzimet e Përdorimit	9		
Pijet Alkolike	9		
Deklaratën e Vlerave Ushqyese	10		

Botuar nga:

Autoriteti Kombëtar i Ushqimit

në bashkëpunim me:

Projektin e Sigurisë Ushqimore

bazuar në publikimin origjinal të FSAI

(*Autoriteti i Sigurisë Ushqimore i Irlandës*)

facebook.com/AKU

Hyrje

Qëllimi i kësaj broshure është të sigurojë informacionin kryesor mbi kërkesat e vendosura në VKM. 434*, datë 11.7.2018 “Për etiketimin e ushqimeve dhe informimin e konsumatorit” për ushqimet e paketuara që shiten në Shqipëri. Ushqimet e paketuara cilësohen si:

“Produkt ushqimor i ambalazhuar paraprakisht”, njësi e veçantë e produktit ushqimor, e prezantuar si e tillë te konsumatori i fundit dhe te ushqimi social, që përbëhet si nga produkti ushqimor, ashtu edhe nga ambalazhi, në të cilin ai është vendosur përpara se të ofrohet për shitje, pavarësisht faktit nëse ky ambalazh e mbështjell produktin ushqimor në mënyrë të plotë ose të pjesshme, por, në të gjitha rastet, në mënyrë të atillë që përmbajtja ushqimore mund të mos ndryshohet pa e hapur ose ndërruar ambalazhin. Produkti ushqimor i ambalazhuar paraprakisht nuk përfshin produktet ushqimore të paketuara në ambientet e shitjes, me kërkesë të konsumatorit apo produktet e ambalazuara paraprakisht për shitje direkte.’

Sigurimi i informacionit të detajuar të ushqimit u siguron konsumatorëve informacionin kryesor mbi natyrën dhe karakteristikat e një produkti ushqimor dhe u mundëson atyre të bëjnë një zgjedhje të informuar kur blejnë ushqim.

Kërkesa të Përgjithshme

Informacioni për ushqimin duhet të jetë i saktë, i qartë dhe i lehtë për t’u kuptuar për konsumatorin. Ai nuk duhet të jetë çorientues, veçanërisht:

- a** Sa i përket karakteristikave të ushqimit dhe, veçanërisht, për natyrën, identitetin, vetitë, përbërjen, sasinë, qëndrueshmërinë, vendin e origjinës ose origjinën, mënyrën e prodhimit ose prodhimin;
- b** Duke i atribuar ushqimit, efekte ose veti të cilat ai nuk i ka;
- c** Duke sugjeruar që ushqimi ka karakteristika të veçanta kur në fakt, të gjitha ushqimet e ngjashme kanë karakteristika të tilla, veçanërisht duke theksuar në mënyrë specifike praninë ose mungesën e përbërësve të caktuar dhe/ose lëndëve ushqyese;
- d** Duke sugjeruar, me anë të pamjes, përshkrimit ose paraqitjes vizuale, praninë e një ushqimi ose përbërësi të veçantë, ndërsa në realitet një komponent i pranishëm natyrshëm ose një përbërës i përdorur normalisht në atë ushqim është zëvendësuar me një komponent të ndryshëm ose një përbërës të ndryshëm.

Informacioni ushqimor i detyrueshëm shfaqet në një gjuhë lehtësisht të kuptueshme nga konsumatorët, ku tregtohet produkti ushqimor. Për produktet ushqimore të importuara, deklarimi i të dhënave të informacionit ushqimor duhet të jepet në gjuhën shqipe, në etiketën origjinale ose në kundëretiketë. Nuk përjashtohet deklarimi i të dhënave edhe në gjuhë të tjera.

* <https://aku.gov.al/wp-content/uploads/2020/06/VKM-nr.-434-date-11.7.2018.pdf>

DISPONUESHMËRIA DHE VENDOSJA E INFORMACIONIT TË DETYRUESHËM TË USHQIMIT

Informacioni ushqimor i detyrueshëm shënohet në një vend të dallueshëm, në mënyrë të tillë që të jetë lehtësisht i dukshëm, qartësisht i lexueshëm dhe të mos fshihet. Në asnjë mënyrë ai nuk duhet të jetë i fshehur, i errësuar, të kufizohet apo të ndërpritet nga ndonjë material tjetër i shkruar, imazh apo element ndërhyrës. Informacioni ushqimor vullnetar nuk duhet të vendoset, nëse dëmton hapësirën e disponueshme për informacionin ushqimor të detyrueshëm.

MADHËSIA MINIMALE E SHKRONJAVE

Informacioni i detyrueshëm printohet në paketim ose në etiketë, në mënyrë të tillë që të garantohet lexueshmëria e qartë, me shkronja me madhësi shkrimi ku lartësia x është e barabartë ose më e madhe se 1.2 mm, siç përcaktohet në shtojcën IV VKM 434, datë 11.7.2018.

Në rastin e paketimit ose të enëve me sipërfaqe totale më të vogël se 80 cm², lartësia x e madhësisë së shkrimit, është e barabartë ose më e madhe se 0,9 mm.

SHITJA NË DISTANCË

Në mënyrë që të sigurohet dhënia e informacionit për ushqimin, është e nevojshme të merren parasysh të gjitha mënyrat e furnizimit të ushqimit për konsumatorët dhe VKM 434, datë 11.7.2018 përfshin referenca për ushqimin i cili shitet me anë të komunikimit në distancë, p.sh. shitjet në internet.

Çdo ushqim i furnizuar përmes shitjes në distancë duhet të plotësojë të njëjtat kërkesa informacioni si ushqimi i shitur në një mjedis fizik, p.sh. dyqane.

VKM 434, datë 11.7.2018 sqaron se në rastin e shitjes në distancë të ushqimit të paketuar, informacioni i detyrueshëm i ushqimit duhet të jetë i disponueshëm përpara sesa të kryhet blerja, me përjashtim të datës së jetëgjatësisë minimale të përdoret deri më".

Përkufizimi i "informacionit të detyrueshëm të ushqimit" përfshin të gjithë informacionin që duhet t'i sigurohet konsumatorit përfundimtar nga VKM 434, datë 11.7.2018. Informacioni i detyrueshëm duhet të shfaqet në materialin që mbështet shitjen në distance ose të sigurohet përmes mjeteve të tjera të përshtatshme të identifikuar qartë nga operatori i biznesit të ushqimit. Kur përdoren mjete të tjera, të përshtatshme, informacioni ushqimor i detyrueshëm jepet pa vendosjen e kostove shtesë për konsumatorët nga biznesi ushqimor; Të gjitha të dhënat e detyrueshme duhet të jenë të disponueshme në momentin e dorëzimit.

Në rastin e produkteve ushqimore jo të paraambulazhuara, të ofruara për shitje nëpërmjet komunikimit në distancë, veçoritë e detyrueshme në bazë të nenit 40 paraqiten në përputhje me pikën 1 të këtij neni të VKM 434, datë 11.7.2018.

Informacion i Detyrueshëm

Për ushqimet e paketuara, informacioni i mëposhtëm i detyrueshëm duhet të shfaqet drejtpërdrejt në paketim ose në një etiketë të bashkangjitur:

- a) Emri i produktit ushqimor*;
- b) Lista e përbërësve;
- c) Çdo përbërës ose lëndë ndihmëse e përpunimit apo që vjen nga një substancë ose produkt i renditur në shtojcën II, që shkakton alergji ose intoleranca, i përdorur në prodhimin ose përpunimin e produktit ushqimor dhe që është ende i pranishëm në produktin përfun-dimtar edhe nëse në formë të ndryshuar;
- ç) Sasia e përbërësve ose e kategorive të caktuara të përbërësve sipas rendit zbritës;
- d) Sasia neto e produktit ushqimor*;
- dh) Data e jetëgjatësisë minimale ose "të përdoret përpara" datës;
- e) Kushtet e veçanta të ruajtjes dhe/ose kushtet e përdorimit;
- ë) Emri ose emri tregtar dhe adresa e operatorit të biznesit ushqimor, të përmendura në pikën 1, të nenit 8, VKM 434, datë 11.7.2018
- f) Shteti i origjinës ose vendi i prejardhjes, kur parashikohet në nenin 26;
- g) Udhëzimet e përdorimit, kur, në mungesë të tyre, përdorimi i duhur i produktit ushqimor do të ishte i vështirë;
- gj) Për pijet me mbi 1.2% të vëllimit me alkool*, fortësinë aktuale alkoolike për vëllim;
- h) Deklaratën e vlerave ushqyese.

1. EMRI I PRODUKTIT USHQIMOR

Emri i produktit ushqimor duhet të tregohet në mënyrë që të informojë blerësin për natyrën e vërtetë të produktit. Legjislacioni kërkon që kur një produkt ka një emër tregtar, atëherë ai duhet të përdoret. Emri tregtar është emri i përcaktuar në legjislacioni për produktet që duhet të plotësojnë specifikime të veçanta, p.sh. 'Qumësht', 'çokollatë', 'gjalpë'.

Nëse një emër tregtar nuk ekziston, mund të përdoret një emër i zakonshëm, domethënë një emër që është pranuar nga konsumatorët pa pasur nevojë për shpjegime të mëtejshme siç është "peshku" ose "spageti". Në rrethana të caktuara, për të shmangur konfuzionin, një përshkrim mund të kërkohej të tregojë natyrën e vërtetë të produktit dhe ta dallojë atë nga ushqimet e tjera. Ky informacion duhet të shfaqet në afërsi të emrit të ushqimit.

Përdorimi i emrit të markës, emrit të shitjes, emrit të zbukuruar ose markës tregtare përdoret së bashku me emrin tregtar ose të zakonshëm të produktit.

Veçoritë e Detyrueshme shoqëruese të emrit të produktit ushqimor Trajtimet

Emri i produktit ushqimor përfshin ose shoqërohet nga veçoritë e tilla, si: gjendja fizike e produktit ushqimor ose trajtimi specifik që ka pësuar (për shembull, pluhur, i ngrirë, ngrirje e thellë, i përqendruar, i tymosur) në të gjitha ato raste kur mosdhënia e këtij informacioni mund të jetë çorientues për blerësin.

*Veçoritë e përcaktuara në shkronjat "a", "d" dhe "gj", të pikës 1, të nenit 9, shfaqen në të njëjtën fushëpamje¹.

¹ Fushëpamje do të thotë sipërfaqja e ambalazhit që mund të lexohet nga i njëjti kënd shikimi.

Ushqimet e Shkrira

Në rastin e produkteve ushqimore që janë ngrirë para shitjes dhe të cilat janë shitur të shkrira, emri i produktit ushqimor shoqërohet nga emërtimi "i shkrirë".

Kjo kërkesë nuk zbatohet për sa më poshtë:

- (a) Përbërësit e pranishëm në produktin përfundimtar, dmth. përbërësit të cilët janë ngrirë dhe shkrirë para se të përfshihen në produktin përfundimtar;
- (b) Ushqimet për të cilat ngrirja është një hap teknologjikisht i nevojshëm i procesit të prodhimit;
- (c) Ushqimet për të cilat shkrirja nuk ka ndikim negativ në sigurinë ose cilësinë e ushqimit

Ushqimet e Trajtuar me Rrezatim

Produktet ushqimore të trajtuara me rrezatim jonizues mbajnë një nga deklaratimet e mëposhtme: "I parrezatuar" ose "trajtuar me rrezatim jonizues" dhe deklarime të tjera të shprehura në udhëzimin nr. 4, datë 14.5.2014, "Mbi produktet ushqimore dhe ingredientët ushqimorë të trajtuar me rrezatim jonizues".

Përbërësit Zëvendësues

Në rastin e ushqimeve në të cilat një komponent ose përbërës që konsumatorët presin të përdoren normalisht ose që janë të pranishëm natyrshëm është zëvendësuar me një komponent ose përbërës të ndryshëm, etiketimi duhet të ketë - përveç listës së përbërësve - një tregues të qartë të komponentit ose përbërësit që është përdorur për zëvendësimin e pjesshëm ose të plotë:

- (a) Në afërsi të emrit të produktit;

dhe;
- (b) Përdorimi i një madhësie fonti e cila ka një lartësi x prej të paktën 75% të lartësisë x të emrit të produktit dhe i cili nuk është më i vogël se madhësia minimale e shkronjave e përcaktuar në legjislacion.

Produkte me Mish ose Peshk si Përbërës

Në rastin e produkteve³ të mishit, përgatitjeve⁴ të mishit dhe produkteve⁵ të peshkut që përmbajnë proteina të shtuara të një specieve të ndryshme shtazore, emri i ushqimit duhet të ketë një tregues të pranisë së atyre proteinave dhe specieve të tyre. Për produktet e mishit dhe përgatitjet e mishit që kanë pamjen e një pjese të prerë, nyje, fete apo pjesë të mishit, emri ushqimit duhet të përfshijë një tregues të pranisë të ujit të shtuar nëse uji i shtuar përbën më shumë se 5% të peshës së produktit të përfunduar. Të njëjtat rregulla zbatohen në rastin e produkteve të peshkut dhe produkteve të përgatitura të peshkut të cilat kanë pamjen e një prerjeje, nyje, fete, pjese, filetoje ose të një produkti të tërë peshkimi.

Produktet e mishit, përgatitjet e mishit dhe produktet e peshkut të cilat mund të japin përshtypjen se janë një copë e tërë mishi ose peshku, por në fakt përbëhen nga pjesë të ndryshme të kombinuara së bashku me përbërës të tjerë, përfshirë aditivët ushqimorë dhe enzimën ushqimore, duhet të indikojnë 'mishi i formuar 'ose' peshku i formuar '.

3 "Produkte mishi", produkte të përpunuara, që rezultojnë nga përpunimi i mishit apo prej përpunimit të mëtejshëm të produkteve të tilla të përpunuara, në të cilat sipërfaqja e prerë tregon se produkti nuk ka karakteristikat e mishit të freskët.

4 "Mish i përgatitur", mishi i freskët, përfshirë mishin e prerë në copëza, të cilit i janë hedhur ushqime, erëza ose aditivë, apo që i është nënshtruar proceseve të pamjaftueshme për të modifikuar strukturën e brendshme të fibrave muskulorë të tij dhe, për pasojë, ka humbur veçoritë e mishit të freskët.

5 "Produkte peshkimi", të gjitha kafshët e ujit të kripur ose të ëmbël (me përjashtim të molusqeve të gjalla bivalvore, ekinodermat e gjalla, tunikatet e gjalla, gastropodet e gjalla detare dhe të gjithë gjitarët, zvarranikët dhe bretkosat), që janë të egra ose të zbutura, duke përfshirë edhe të gjitha format, pjesët dhe produktet e ngrënshme të kafshëve të tilla.

Mishi i Grirë

Mishi i grirë duhet të plotësojë kufij të caktuar për raportin e yndyrës dhe kolagenit/proteinave të mishit në varësi të specieve nga janë. Përveç plotësimit të këtyre kriterëve, etiketimi i mishit të grirë duhet të tregojë sa vijon:

'Përqindja e përmbajtjes së yndyrës nën...',
'Raporti kolagen/proteinë mishi nën ...'

Lëkura e Sallamit

Nëse lëkura e përdorur në një sallam nuk është e ngrënshme, kjo duhet të tregohet.

2. LISTA E PËRBËRËSVE

Lista e përbërësve duhet të ketë një titull të dukshëm, që përfshin ose përbëhet nga fjala "përbërës". Ajo duhet të përfshijë të gjithë përbërësit e produktit ushqimor, në rendin zbritës të peshës, siç janë regjistruar në kohën e përdorimit të tyre në prodhimin e produktit ushqimor. Përbërësit përcaktohen sipas emrit të tyre specifik, kur është e zbatueshme, në përputhje me rregullat e përcaktuara në nenin 17 dhe shtojcën VI bashkëlidhur këtij vendimi (VKM 434, datë 11.07.2018). Të gjithë përbërësit e pranishëm në formën e nanomaterialeve të prodhuara duhet të shënohen qartë në listën e përbërësve. Emrat e këtyre përbërësve pasohen nga fjala "nano" në kllapa. Rregullat teknike për zbatimin e pikave 1 dhe 2 të këtij neni përcaktohen në shtojcën VII bashkëlidhur këtij vendimi.

1. Një përbërës i përbërë mund të përfshihet në listën e përbërësve, me emërtimin e tij për sa kohë që kjo përcaktohet sipas ligjit ose sipas traditës, në lidhje me peshën e tij të përgjithshme dhe ndiqet menjëherë nga një listë përbërësish.

2. Pa cenuar nenin 21, lista e përbërësve për përbërësit e përbërë nuk është e detyrueshme:

- a) Kur përbërja e përbërësve të përbërë përcaktohet në dispozitat ekzistuese të legjislacionit në fuqi dhe kur përbërësi i përbërë është më pak se 2% i produktit përfundimtar; megjithatë, kjo dispozitë zbatohet për aditivët ushqimorë sipas pikave "a" deri në "d" të nenit 20; b) Për përbërësit e përbërë që kanë në vetvete një pëzierje erëzash dhe/ose barërash që janë më pak se 2% e produktit përfundimtar, me përjashtim të aditivëve ushqimorë, sipas pikave "a" deri në "d" të nenit 20; ose
- c) Kur përbërësi i përbërë është një produkt ushqimor për të cilin lista e përbërësve nuk është e nevojshme sipas legjislacionit ekzistues të BE-së.

Aditivët që kryejnë funksione teknologjike në ushqimin përfundimtar duhet të deklarohen në listën e përbërësve duke treguar së pari kategorinë

(funksioni) i aditivit i ndjekur menjëherë nga emri specifik i aditivit ose i tij

Numri E, p.sh. Glutamati i monosodiumit përdoret shpesh si një përforsues i shijes në ushqim dhe duhet të deklarohet në listën e përbërësve si: Përmirësues i aromës: E621 ose Përmirësues i aromës: Glutamat monosodiumi (shiko shembullin më poshtë që tregon aditivët e deklaruar me kategorinë e tyre në përbërësit e listës).

PËRBËRËSIT

Niseshte patate, Maltodextrin, Kripë,
Vaj palme, Ekstrakt maja, Sheqer,
Ngjyra: Karamel i thjeshtë, Aromatizues,
Pluhur Hudhre, Trashës: Guar Gum,
Piper Cayenne, Përmirësues i aromës
(E621, E635), Ekstrakt piper i kuq

3. ALERGJENËT/INTOLERANCAT

Bazuar në rishikimin shkencor, BE -ja ka identifikuar ushqime të caktuara të cilat konsiderohen si alergenë të zakonshëm ushqimorë ose ushqime ndaj të cilave individët mund të ketë intolerancë. Shih Shtojcën II të këtij dokumenti për listen të alergenëve. Aty ku identifikohet përdorimi i ndonjë nga këto 14 substancave si përbërës në një ushqim, ato duhet të tregohen në një mënyrë të veçantë në etiketë:

(a) Ato duhet të tregohen në listën e përbërësve me një referencë të qartë për emrin e substancës ose produktit të listuar në Aneksin II të VKM 434, datë 11.07.2018.

(b) Emri i substancës ose produktit duhet të theksohet përmes një mënyre shkrimi që e dallon qartë atë nga pjesa tjetër në listën e përbërësve, për shembull me anë

të fontit, stilin ose ngjyrën e sfondit.

Indikimi i alergjeneve në një "kuti alergjeni" ose paneli alergjen nuk lejohet sipas VKM 434, datë 11.07.2018.

Aty ku produkti nuk kërkon një listë të përbërësve, treguesi i alergjenit duhet përfshij fjalën "përmban" e ndjekur nga emri i alergjenit. Më poshtë janë shembuj të mënyrës se si mund të evidentohen alergjenët në listën e përbërësve.

Shembuj

PËRBËRËSIT

Miell GRURI, sheqer, vajra bimorë (vaj palme, vaj bërthamë palme, vaj rapese), copa çokollate të errët 7.5% (sheqer, pluhur QUMËSHTI të plotë, gjalpë kakao, masë kakao, emulgator: lecitinë SOJE), LAJTHI 5%, laktozë, QUMËSHT proteina, QUMËSHT pluhur i skremuar, agjentë fryrës (hidrogjen karbonat natriumi, difosfat natriumi), aromatizues.

ose

PËRBËRËSIT

Miell **gruri**, sheqer, vajra bimorë (vaj palme, vaj bërthamë palme, vaj rapese), copa çokollate të errët 7.5% (sheqer, pluhur **qumështi** të plotë, gjalpë kakao, masë kakao, emulgator: lecitinë **soje**), **lajthi** 5%, laktozë, **qumësht** proteina, **qumësht** pluhur i skremuar, agjentë fryrës (hidrogjen karbonat natriumi, difosfat natriumi), aromatizues.

4. Deklarimi sasior i përbërësve

Në rrethana të caktuara, është e nevojshme të tregoni në etiketë sasinë e një përbërësi i cili përdoret në prodhimin ose përgatitjen e një ushqimi. Sasia llogaritet në fazën e tasit të përzierjes dhe duhet të deklarohet në përqindje. Duhet të shfaqet në ose pranë emrit të ushqimit ose të jetë në listën e përbërësve. Kjo njihet si deklarata sasiore e përbërësve ose QUID e cila është krijuar për të ndihmuar konsumatorët të krahasojnë përbërjen e produkteve të ngjashme. Për shembull, sasia e një përbërësi si përqindje duhet të deklarohet në etiketë ku përbërësi është:

- Të përfshira në emrin e ushqimit të tillë si 'Ushqim i shpejtë me peshk' ku sasia e peshkut duhet të tregohet
- Lidhur me emrin e ushqimit të tillë si 'byrek me mish' ku përmbajtja e mishit duhet të përcaktohet ose
- Theksuar me fjalë, p.sh. 'Me gjalpë' ose me përdorimin e fotografive ose grafikëve

5. SASIA NETO

Të gjitha ushqimet e paketuara, me përjashtime të kufizuara, duhet të etiketohen me informacione mbi sasinë neto të ushqimeve, si pesha ose vëllimi i saj, i cili nuk përfshin materialin e paketimit. Kur një ushqim i ngurtë vendoset në një mjedis të lëngshëm, duhet të deklarohet pesha neto e kulluar e produktit ushqimor. Sasia neto duhet të shprehet duke përdorur sistemin metrik, si litra ose mililitra për lëngje ose kilogramë dhe gramë për produkte solide.

6. TË PËRDORËT PËRPARA OSE TË PËRDORËT DERI MË

Data e jetëgjatësisë minimale, ose data "të përdoret përpara...", është data deri në të cilën një produkt ushqimor ruan vetitë e tij specifike p.sh. shijen, aromën, pamjen, cilësitë specifike që lidhen me produktin, përmbajtjen e vitaminave, etj. kur produkti është ruajtur në mënyrën e duhur dhe paketimi nuk është hapur.

Në rastet e produkteve ushqimore, që nga pikëpamja mikrobiologjike kanë shkallë të lartë të prishjes dhe, si rrjedhojë, pas një periudhe të shkurtër kohe paraqesin një rrezik të menjëhershëm për shëndetin e konsumatorit, data e jetëgjatësisë minimale

do të zëvendësohet me fjalët "të përdoret përpara datës" ose "të përdoret deri më". Shënimi "të përdoret deri më" përdoret për ushqime të freskëta, të gatshme për të ngrënë dhe të ftohta, të tilla si kos, qumësht, mish, lëngje frutash të pasterizuar etj. Sapo të kalojë data e 'përdorimit', një ushqim nuk duhet të shitet pasi konsiderohet të jetë i pasigurt në përputhje me Ligjin e Ushqimit. Shumica e ushqimeve duhet të kenë datën të shënuar, megjithatë, ka disa përjashtime, si p.sh. data e jetëgjatësisë minimale nuk është e nevojshme për pije me vëllim më të madh se 10% të alkoolit, uthull ose kripë (shih Aneksin X të VKM 434, datë 11.07.2018 për listën e plotë të përjashtimeve).

Kur është e nevojshme, data "të përdoret përpara" duhet të pasohet nga një përshkrim i kushteve të ruajtjes të cilat duhet të respektohen nëse produkti duhet të mbahet për një periudhë të caktuar. Produktet të cilat mbajnë një datë "të përdoret përpara" duhet të ndjekin udhëzuesin me një përshkrim të kushteve të ruajtjes që duhet të respektohen, si për shembull ruajtja në frigorifer.

Ushqimet që janë të ngrira duhet të mbajnë një datë "të përdoret përpara" dhe përveç kësaj, mishi i ngrirë, përgatitjet e ngrira të mishit dhe produktet e ngrira të papërpunuara të peshkut duhet gjithashtu të tregojnë 'ngrirë më...' dhe përfshijnë në këtë tregues ditën, muajin dhe vitin që produkti ushqimor është ngrirë.

7. KUSHTET E RUAJTJES DHE TË PËRDORIMIT

Etiketa duhet të përshkruajë çdo kusht të veçantë ruajtjeje për t'i mundësuar konsumatorit të ruajë cilësinë dhe sigurinë e produktit. Detajet se si duhet ruajtur produkti pasi të jetë hapur paketimi duhet të përshkruhen, të tilla si 'ftohni pas hapjes' ose 'ruani në një vend të thatë të ftohtë' dhe kur është e përshtatshme, duhet të tregohet afati kohor për konsum, p.sh. 'Të ruhet në frigorifer pas hapjes dhe të përdoret brenda 3 ditëve'.

8. EMRI DHE ADRESA E OPERATORIT USHQIMOR

Emri ose emri tregtar dhe adresa e operatorit të biznesit ushqimor nën emrin ose emrin tregtar të së cilit ushqimi tregtohet duhet të shfaqet në etiketë. Nëse ai operator nuk është i themeluar në BE, emri ose emri tregtar dhe adresa e importuesit në tregun e BE -së duhet të jepen në etiketë. Detajet e kontaktit duhet të jenë mjaft të sakta për t'i mundësuar ankuesit të kontaktojnë biznesin e emëruar aty ku është e nevojshme.

9. VENDI I ORIGJINËS OSE VENDI I PREJARDHJES

1. Deklarimi i shtetit të origjinës ose i vendit të prejardhjes është i detyrueshëm:

- a) Kur mosdeklarimi i tyre mund të çorientojë konsumatorin në lidhje me vendin e saktë të origjinës ose vendin e saktë të prejardhjes së produktit ushqimor, veçanërisht nëse informacioni që shoqëron produktin ose etiketa, në tërësi, do të nënkuptonte vend të ndryshëm origjine apo vend të ndryshëm prejardhjeje;
- b) Për mishin që përfshihet në kodet (CN) të Nomenklaturës së Kombinuar, të renditur në shtojcën XI;

c) Për llojet e mishit të ndryshme nga mish i viçit dhe ato të përmendura në shkronjën "b", të pikës 1;

ç) Për qumështin;

d) Për qumështin e përdorur si përbërës në produktet e bulmetit;

dh) Për produktet ushqimore të papërpunuara;

e) Për produktet me një përbërës të vetëm;

ë) Për përbërësit që përfaqësojnë mbi 50% të produktit ushqimor;

f) Për përdorimin e mishit si përbërës.

2. Në rastin kur vendi i origjinës ose vendi i prejardhjes së një produkti ushqimor deklarohet dhe nuk është i njëjtë me atë të përbërësit kryesor:

a) Duhet të deklarohet, gjithashtu, edhe vendi i origjinës ose vendi i prejardhjes së përbërësit kryesor;

b) Duhet të deklarohet që vendi i origjinës ose vendi i prejardhjes së përbërësit kryesor është i ndryshëm nga ai i produktit ushqimor;

c) Në rastet kur produkti ushqimor importohet dhe ambalazhohet në vendin tonë, duhet të shënohet vendi i origjinës ose vendi i prejardhjes së produktit ushqimor dhe emri i operatorit të biznesit ushqimor që e ka ambalazhuar.

10. UDHËZIMET E PËRDORIMIT

Udhëzimet e përdorimit të një produkti ushqimor paraqiten në mënyrë të tillë që të mundësohet përdorimi i duhur i tij.

11. PIJET ALKOLIKE

Përbërësit e përcaktuar në pikën 4, të nenit 16 dhe të renditur në shtojcën XII të tregohen në etiketë në rastet kur janë të pranishëm në pijet që përmbajnë më shumë se 1.2% të volumit alkool. Ky deklarim duhet të përmbajë fjalën “përfshin” të ndjekur nga emri i përbërësve të sipërpërmendur. Tregimi (deklarimi) nuk është i nevojshëm në rastin kur përbërësi përfshihet me emrin e tij specifik në listën e përbërësve ose me emrin me të cilin pija shitet.

11. DEKLARATA E VLERAVE USHQIMORE

Sipas VKM nr. 434, datë 11.07.2018 "Për Etiketimin e Ushqimit dhe Informimin e Konsumatori" hyri në fuqi nga data 19.07.2020, një deklaratë e të ushqyerit bëhet e detyrueshme për ushqimet e paketuara nga 19 Korriku 2020. Lista e ushqimeve të cilat përjashtohen nga kërkesa e detyrueshme për të siguruar informacion ushqyes mund të gjendet në Shtojcën V të këtij dokumenti. Ushqimet që ofrojnë informacione ushqyese në baza vullnetare ose që paraqesin një deklaram për shëndetin në etiketë, duhet të sigurojnë informacionin ushqyes në formatin e përshkruar të përcaktuar në VKM 434, datë 11.07.2018.

Informacioni i Detyrueshëm

Informacioni ushqimor i një produkti ushqimor i cili duhet të deklarohet është:

- (a) Vlera e energjisë; dhe
- (b) Sasi të yndyrës, të ngopura, karbohidratet, sheqernat, proteina dhe kripë

Tabela 1. DEKLARATA E DETYRUESHME E VLERAVE USHQIMORE

INFORMACION PËR VLERAT USHQIMORE	100g/ml
Energji	kJ/kcal
Yndyrë nga të cilat të ngopura	g
Karbohidrate nga të cilat sheqerna	g
Proteina	g
Kripë	g

Sipas rastit, shumë pranë deklaratës së vlerave ushqyese mund të paraqitet një deklaratë që tregon se përmbajtja e kripës është ekskluzivisht për shkak të pranisë në mënyrë të natyrshme të natriumit. Në rastet kur vlera e energjisë ose sasia e vlerave ushqyese në një produkt është e papërfillshme, informacioni për këto elemente mund të zëvendësohet me deklaratën: “Përmban sasi të papërfillshme të ...” dhe të paraqitet pranë deklaratës së vlerave ushqyese, kur është e pranishme.

Informacion shtesë

Përmbajtja e deklaratës së detyrueshme të vlerave ushqyese mund të plotësohet me një tregues të sasive të një ose më shumë elementëve si në (Tabelën 2):

- a) Me një lidhje të pangopur;
- b) Me shumë lidhje të pangopura;
- (c) Poliole
- (d) Niseshte
- (e) Fibrat
- (f) Cilido nga vitaminat ose mineralet e listuara në SHTOJCA XIII SASI REFERUESE PJESA A të VKM 434, datë 11.07.2018 dhe të pranishme në sasi të konsiderueshme siç përcaktohet në pikën 2 të Pjesës A të Shtojcës XIII të VKM 434, datë 11.07.2018.

Tabela 2. Paraqitja e deklaratës se detyrueshme të vlerave ushqyese shitesë

Ushqyes	Për 100g/ml
Energji	kJ/kcal
Yndyrna	g
- nga të cilat të ngopura	g
- me një lidhje të pangopur	g
- me shumë lidhje të pangopura	g
Karbohidrate	g
- nga të cilat sheqerna	g
- poliole	g
- niseshte	g
Fibër	g
Proteina	g
Kripë	g
Vitamina dhe Minerale	Njësitë e specifikuar në Shtojcën XIII të VKM & % Sasi Referencë

- Bojeqielli = E detyrueshme
- Roze = Informacion plotësues

Formati dhe Paraqitja

Informacioni ushqimor duhet të paraqitet në format tabelle me numrat dhe vlerat në rreshta. Aty ku hapësira nuk lejon, deklarata mund të shfaqet në format linear. Vlera e energjisë duhet të paraqitet në kiloxhaul (kJ) dhe kilokalori (kcal)) dhe për masën gramë (g). Informacioni duhet të jepet për 100g ose 100ml.

Deklarata për vitaminat dhe mineralet, shprehet si përqindje e sasive referencë të konsumit, të përcaktuara në pikën 1, të pjesës A, të shtojcës XIII, për 100 g ose për 100 ml.

Tabela 3. Deklarata e Detyrueshme Ushqimore me Informacionet Plotësuese mbi Vitaminat dhe Minerale

Ushqyesit	Për 100g/ml
Energji	kJ/kcal
Yndyrna	g
nga të cilat të ngopura	g
Karbohidrate	g
nga të cilat sheqerna	g
Proteinë	g
Kripë	µg (..%)
Vitaminë A	mg (..%)
Vitaminë C	mg (..%)
Hekur	mg (..%)
Calcium	

- Bojeqielli = E detyrueshme
- Roze = Informacion plotësues

Për Porcion

Përveç deklaratës së detyrueshme të vlerave ushqimore për 100g/ml, sasia e lëndëve ushqyese për porcion, p.sh. 2 biskota, dhe/ose për njësi konsumi, p.sh. për biskotë, mund të deklarohet, me kusht që ato të kuptohen lehtësisht nga konsumatori që blen produktin. Etiketa gjithashtu duhet të tregojë madhësinë e porcionit ose njësisë së konsumit dhe numrin e këtyre porcioneve/njësive të konsumit të përfshira në produkt (Tabela 4). Porcioni ose njësia e përdorur duhet të paraqitet në afërsi të deklaratës vlerave ushqimore.

Tabela 4. Deklarata e Detyrueshme Ushqimore me Informacionin “për porcion”

Ushqyes	Për 100g	Për 2 Biskota* (10g)
Energji	kJ/kcal	kJ/kcal
Yndyrna	g	g
- nga të cilat të ngopura	g	g
Karbohidrate	g	g
- nga të cilat sheqerna	g	g
Proteinë	g	g
Kripë	g	g

*Kjo pako përmban 10 porcione (20 biskota)

- Bojeqielli = E detyrueshme
- Roze = Informacion plotësues

Sasi Referencë

Së bashku me deklaratën e detyrueshme ushqimore të treguar në Tabelën 1, vlerat % në Sasi Reference të këtyre lëndëve ushqyese (të listuara në Shtojcën XIII të VKM 434, datë 11.07.2018) mund të deklarohen nëse dëshirohet. Kjo deklaratë opsionale mund të jepet për 100g/ml ose për porcion.

Në rastin kur % e Sasisë Referencë është deklaruar, ajo duhet të shoqërohet me shënimin: Sasi Referencë për një të rritur mesatar (8,400kJ/2,000kcal).

Tabela 5. Deklarata e Detyrueshme Ushqimore me deklarim % Sasi Referencë për 100g

Ushqyes	Për 100g	% Sasi referencë* Per 100g
Energji	kJ/kcal	kJ/kcal
Yndyrna	g	%
- nga të cilat të ngopura		
Karbohidrate	g	%
- nga të cilat sheqerna		
Proteinë	g	%
Kripë	g	%

*Sasi referencë për një të rritur mesatar (8,400kJ/2,000kcal)

- Bojeqielli = E detyrueshme
- Roze = Informacion plotësues

Përsëritja e Informacionit Ushqimor në pjesën e përparme të paketimit

Aty ku informacioni i detyrueshëm ushqimor deklarohet në etiketë, disa përbërës ushqimorë mund të përsëriten në "fushëpamjen kryesore", dmth pjesa e përparme e paketimit. Ky informacion i përsëritur nuk është i detyrueshëm, por kur prodhuesit zgjedhin ta përsërisin këtë informacion, mund të deklarojnë vetëm informacionet e mëposhtme:

- Energji ose
- Energji së bashku me yndyrnat, yndyrnat e ngopura, sheqernat dhe kripa

Ky informacion i përsëritur mund të jepet:

- Për 100g/ml
- Për 100g/ml dhe për porcion ose
- Vetëm për porcion

Energjia duhet të deklarohet gjithmonë për 100g/ml

Këto vlera mund të deklarohen gjithashtu për porcion.

Informacioni i përsëritur mund të deklarohet si % Sasi Referencë për 100g/ml dhe/ose % Sasi Referencue për porcion.

Kërkesat Shtesë për Etiketimin

Ushqimet e mëposhtme duhet të përmbajnë informacion të detyrueshëm plotësues në etiketë (detajet janë përcaktuar në Shtojcën IV të këtij dokumenti):

- Ushqimet e paketuara në gaze të caktuara
- Ushqimet që përmbajnë ëmbëlsues
- Ushqime që përmbajnë acid glicirrhizinik ose kripë amoniake të tij
- Pije me përmbajtje të lartë kafeine ose ushqime me kafeinë shtesë
- Ushqimet me fitosterole të shtuara, estere fitosterole, fitostanole ose estere fitostanol
- Mishi i ngrirë, produktet e ngrira me përbërje mishi dhe produktet e ngrira të papërpunuara të peshkut
- Ushqimet që përmbajnë ngjyrues të verdhë sunset (E 110), e verdhë quinoline (E 104), carmoisine (E 122), ngjyrues alura red (E 129), tartrazine (E 102) ngjyrues ponso 4R (E 124)

Shtojca I

Ushqimet që përjashtohen nga detyrimi për deklarim në listën e përbërësve*

1. Frutat dhe perimet e freskëta, përfshirë patatet, të cilat nuk janë qëruar, prerë ose trajtuar
2. Uji i gazuar, përshkrimi i të cilit tregon se është i gazuar;
3. Uthullat e fermentuara që rrjedhin ekskluzivisht nga një produkt i vetëm bazë, me kusht që të mos jetë shtuar asnjë përbërës tjetër
4. Djathë, gjalpë, qumësht dhe krem i fermentuar, të cilëve nuk u është shtuar asnjë përbërës përveç produkteve laktike, enzimeve ushqimore dhe kulturave të mikroorganizmave thelbësore për prodhimin, ose në rastin e djathit të ndryshëm nga djathi i freskët dhe djathi i përpunuar, kripa e nevojshme për prodhimin e tij
5. Ushqimet e përbëra nga një përbërës i vetëm, ku:
 - (i) Emri i ushqimit është identik me emrin e përbërësit; ose
 - (ii) Emri i ushqimit mundëson që natyra e përbërësit të identifikohet qartë

* Ky informacion bazohet në nenin 19 VKM 434, datë 11.05.2017

Shtojca II

Lista e alergenëve nga Shtojca II e VKM 434, datë 11.07.2018

Këto janë ushqimet të cilat BE i ka identifikuar si alergenët më të zakonshëm ose ushqime të cilat konsumatorët mund të kenë intolerancë.

1. Drithërat me përmbajtje gluteni, përkatësisht: gruri, thekra, elbi, tërshëra ose linjat e tyre të hibridizuara dhe produktet e tyre, përveç:
 - a) Shurup glukozë me bazë gruri përfshirë dektrozën (*);
 - b) Maltodekstrinë me bazë gruri;
 - c) Shurupit glukozë me bazë elb;
 - d) Drithërave të përdorura për distilate alkoolike, përfshirë alkoolin etilik me origjinë bujqësore;
2. Krustacët dhe produktet e tyre;
3. Vezët dhe produktet e tyre;
4. Peshku dhe produktet e tij, përveç:
 - a) Xhelatinës së peshkut që përdoret si bartës për vitaminat ose për përgatitjet e karotinoideve;
 - b) Xhelatinës së peshkut ose Isinglass që përdoret si agjent finiture në birrë dhe verë;
5. Kikiriku dhe produktet e saj;
6. Soja dhe produktet e saj, përveç:
 - a) Vajit të rafinuar të sojës dhe yndyrat;
 - b) Tokoferoleve të përzier natyrale (E 306), tokoferolit D-alfa natyral, acetatit tokoferol D-alfa natyral dhe tokoferolit suksinat D-alfa natyral me origjinë soje;
 - c) Vajrave bimore të përfutuara nga fitosterolet dhe esteret të fitosteroleve me origjinë soje;
 - d) Ester stanolit bimor të prodhuar nga sterole të vajit bimor me origjinë soje;

7. Qumështi dhe produktet e qumështit (duke përfshirë laktozën), përveç:
 - a) Hirrës së përdorur për distilate alkoolike, përfshirë alkoolin etilik me origjinë bujqësore;
 - b) Acidit laktik;
8. Frutat e thata, përkatësisht: bajamet (*Amygdalus communis* L.), lajthitë (*Corylus avellana*), arrat e buta (*Juglans regia*), arrat e shqemes (*Anacardium occidentale*), arrat hikore (*Carya illinoensis* (E. Engelm.) K. Koch), arrat braziliane (*Bertholletia excelsa*), fistikët (*Pistacia vera*), arrat makadamia ose Kuinslend (*Macadamia ternifolia*) dhe produktet që vijnë prej tyre, përveç frutave të thata të përdorura për distilate alkoolike, përfshirë alkoolin etilik me origjinë bujqësore;
9. Selineja dhe produktet e saj;
10. Sinapi dhe produktet e tij;
11. Farat e susamit dhe produktet e tyre;
12. Dyoksidi i sulfurit dhe sulfitet të përqendruara më shumë se 10 mg/kg ose 10 mg/l të shprehura si total i SO₂, të cilat duhet të llogariten për produktet të propozuara si të gatshme për konsum ose të riformuluara sipas udhëzimeve të prodhuesve;
13. Lupina dhe produktet e saj;
14. Molusqet dhe produktet e tyre;

*dhe produktet e tyre, për aq sa procesi që ata kanë pësuar nuk ka mundësi për të rritur nivelin e alergenëve vlerësuar nga AKU-ja për produktin përkatës nga i cili ata kanë origjinën.

Shtojca III

Produktet ushqimore të cilat përjashtohen nga kërkesa e deklaratës së detyrueshme të vlerave ushqimore

Shtojca V e VKM 434, datë 11.07.2018

1. Produktet e papërpunuara që përmbajnë një përbërës të vetëm ose kategori përbërësish;
2. Produktet e përpunuara të cilat i janë nënshtruar vetëm maturimit dhe që përmbajnë një përbërës të vetëm ose kategori përbërësish;
3. Ujërat e destinuara për konsum njerëzor, përfshirë ato ku përbërësit e vetëm shtesë janë dyoksidi i karbonit dhe/ose substancat aromatizuese;
4. Barërat, erëzat ose përzierjet e tyre;
5. Kripa dhe zëvendësuesit e kripës;
6. Ëmbëlsuesit artificialë;
7. Ekstraktet e kafes dhe çikores, kokrrat e kafes të plota ose të shtypura dhe të plota ose kokrrat e kafes të dekafeinizuara dhe të bluara;
8. Infusionet bimore dhe të frutave, çaji, çaji i dekafeinizuar, çaji i çastit ose i tretshëm ose ekstrakti i çajit, çaji i dekafeinizuar, i çastit ose i tretshëm, që nuk përmbajnë përbërës të tjerë shtesë, përveç substancave aromatizuese, të cilat nuk modifikojnë vlerën ushqyese të çajit;
9. Uthullat e fermentuara dhe zëvendësuesit e uthullës, përfshirë ato ku të vetmit përbërës të shtuar janë substancat aromatizuese;
10. Substancat aromatizuese;
11. Aditivët ushqimorë;
12. Lëndët ndihmëse të përpunimit;
13. Enzimët ushqimore;
14. Xhelatina;
15. Mjedisit përbërës i reçelrave;
16. Majaja;
17. Çamçakëzi;

18. Produktet ushqimore në paketim ose kontejnerë, sipërfaqja më e madhe e të cilave është më pak se 25 cm²;

19. Produkte ushqimore, përfshirë produktet ushqimore të prodhuara me dorë, të ofruara drejtpërdrejt në sasi të vogla nga prodhuesi te konsumatori i fundit ose te qendrat vendore të shitjeve me pakicë të cilat ua ofrojnë drejtpërdrejt konsumatorëve të fundit.

Shtojca IV

Produktet ushqimore për të cilat etiketimi duhet të përfshijë një ose më shumë veçori shtesë

Shtojca III VKM 434, datë 11.07.2018

Llojet ose kategoritë e produkteve ushqimore	Veçoritë
1. Produkte ushqimore të paketuara me gaze të caktuara	
1.1 Produktet ushqimore, jetëgjatësia e të cilave është shtyrë nga mënyrat e paketimit me gaze, të autorizuar sipas udhëzimit nr. 18, datë 17.11.2010, "Për aditivët ushqimorë të përdorur në produktet ushqimore".	"Paketuar në ambient mbrojtës".
2. Produkte ushqimore që përmbajnë ëmbëlsues	
2.1 Produktet ushqimore që përmbajnë një ëmbëlsues ose disa ëmbëlsues, të autorizuar sipas udhëzimit nr. 18, datë 17.11.2010 "Për aditivët ushqimorë të përdorur në produktet ushqimore".	"Me ëmbëlsues", kjo deklaratë shoqëron emrin e produktit ushqimor.
2.2 Produktet ushqimore që përmbajnë sheqer ose sheqerna shtesë dhe një ëmbëlsues ose disa ëmbëlsues, të autorizuar sipas udhëzimit nr. 18, datë 17.11.2010, "Për aditivët ushqimorë të përdorur në produktet ushqimore".	"Me sheqerna dhe ëmbëlsues", kjo deklaratë shoqëron emrin e produktit ushqimor.
2.3 Produktet ushqimore që përmbajnë aspartam/kripë aspartam-acesulfami, të autorizuar sipas udhëzimit nr. 18, datë 17.11.2010, "Për aditivët ushqimorë të përdorur në produktet ushqimore".	"Përmban aspartam (burim të fenilalaninës)" shfaqet në etiketë në rastet kur aspartami/kripa e aspartam-acesulfamit është përcaktuar në listën e përbërësve vetëm duke iu referuar numrit E. "Përmban burim fenilalanine" shfaqet në etiketë në rastet kur aspartami/kripa e aspartam-acesulfamit është përcaktuar në listën e përbërësve me emrin e saj specifik.

Llojet ose kategoritë e produkteve ushqimore	Veçoritë
2.4 Produkte ushqimore që përmbajnë më shumë se 10% poliole shtesë, të autorizuar sipas udhëzimit nr. 18, datë 17.11.2010, "Për aditivët ushqimorë të përdorur në produktet ushqimore".	"Përdorimi i tepërt mund të japë efekte laksative".
3. Produktet ushqimore që përmbajnë acid glicirrhizinik ose kripë amoniake të tij	
3.1 Ëmbëlsirat ose pijet që përmbajnë acid glicirrhizinik ose kripë amoniake të tij, si pasojë e shtimit të substancave si të tilla ose të bimës jamballi "Glycyrrhiza glabra" në përqendrim prej 100 mg/kg ose 10 mg/l ose më shumë.	"Përmban jamballi" shtohet menjëherë pas listës së përbërësve, përveç nëse termi "jamballi" është përfshirë tashmë në listën e përbërësve ose në emrin e produktit ushqimor. Në mungesë të listës së përbërësve, deklarata shoqëron emrin e produktit ushqimor.
3.2 Ëmbëlsirat që përmbajnë acid glicirrhizinik ose kripë amoniake të tij, si pasojë e shtimit të substancave si të tilla ose të bimës jamballi "Përmban jamballi – njerëzit që vuajnë nga hipertensioni duhet të shmangin konsumin e tepërt" shtohet menjëherë pas listës së përbërësve. Në mungesë të listës së përbërësve, deklarata shoqëron "Glycyrrhiza glabra" në përqendrim prej 4 g/kg ose më shumë.	"Përmban jamballi – njerëzit që vuajnë nga hipertensioni duhet të shmangin konsumin e tepërt" shtohet menjëherë pas listës së përbërësve. Në mungesë të listës së përbërësve, deklarata shoqëron emrin e produktit ushqimor.
3.3 Pijet që përmbajnë acid glicirrhizinik ose kripë amoniake të tij si pasojë e shtimit të substancave si të tilla ose të bimës jamballi "Glycyrrhiza glabra" në përqendrim prej 50 mg/l ose më shumë ose prej 300 mg/l ose më shumë në rastin e pijeve që përmbajnë më shumë se 1,2% të vëllimit me alkool (*).	"Përmban jamballi – njerëzit që vuajnë nga hipertensioni duhet të shmangin konsumin e tepërt" shtohet menjëherë pas listës së përbërësve. Në mungesë të listës së përbërësve, deklarata shoqëron emrin e produktit ushqimor.

(*) Niveli do të aplikohet për produktet e propozuara gati për konsum ose të riformuara në përputhje me instruksionet e prodhuesit.

Llojet ose kategoritë e produkteve ushqimore	Veçoritë
4. Pijet me përmbajtje të lartë kafeine ose produktet ushqimore me kafeinë shtesë	
4.1 Pijet, me përjashtim të atyre me bazë kafeje, çaji ose ekstrakt kafeje ose çaji, kur emri i produktit ushqimor përmban termin “kafe” ose “çaj”: - të cilat janë destinuar për konsum, pa modifikim dhe përmbajnë kafeinë, nga çfarëdolloj burimi, në një proporcion që tejkalon 150 mg/l; ose - të cilat janë në formë të përqendruar ose të thatë dhe pas riformulimit përmbajnë kafeinë, nga çfarëdolloj burimi, në një proporcion që tejkalon 150 mg/l.	“Përmbajtje e lartë kafeine. Nuk rekomandohet për fëmijë, gra shtatzëna ose gra që ushqejnë fëmijë me gji” në të njëjtën fushë pamjeje të emrit të pijes, të ndjekur nga një referencë në kllapa dhe në përputhje me nenin 13, pika 1 e kësaj VKM-je, për përmbajtjen e kafeinës të shprehur në mg për 100 ml.
4.2 Produktet ushqimore përveç pijeve, ku kafeina shtohet me qëllim fiziologjik.	“Përmban kafeinë. Nuk rekomandohet për fëmijë ose gra shtatzëna” në të njëjtën fushë pamjeje të emrit të produktit ushqimor, të ndjekur nga një referencë në kllapa dhe në përputhje me nenin 13, pika 1 e kësaj VKM-je, për përmbajtjen e kafeinës, të shprehur në mg për 100 ml. Në rastin e suplementeve ushqimore, përmbajtja e kafeinës shprehet me porcion siç rekomandohet për konsum ditor në etiketë.

Llojet ose kategoritë e produkteve ushqimore

Veçoritë

5. Produktet ushqimore me fitosterole të shtuara, estere të fitosteroleve, fitostanole ose estere fitostanolesh

5.1 Produktet ushqimore ose të përbërësit ushqimor me fitosterole të shtuara, estere të fitosteroleve, fitostanole ose estere fitostanolesh.

1. "Me sterole të shtuara bimore" ose "me stanole të shtuara bimore" në të njëjtën fushë pamjeje të emrit të produktit ushqimor;

2. Sasinë e përmbajtjes së fitosteroleve të shtuara, estereve fitosterole, fitostanoleve ose estereve të fitostanoleve (e shprehur në % ose në "g" të steroleve të lira bimore/stanole bimore për 100 g ose për 100 ml produkt ushqimor) do të vendoset në listën e përbërësve;

3. Një deklaratë, që produkti ushqimor është i destinuar për njerëz që duan të ulin nivelin e kolesterolit në gjak;

4. Një deklaratë që pacientët me mjekim për uljen e nivelit të kolesterolit duhet ta konsumojnë produktin nën mbikëqyrjen e mjekut;

5. Një deklaratë lehtësisht të dukshme, që produkti mund të mos jetë i përshtatshëm nga ana ushqimore për gra shtatzëna ose gra që ushqejnë fëmijë me gji ose për fëmijë nën 5 vjeç;

6. Këshillim që produkti ushqimor duhet të përdoret si pjesë e një diete të balancuar dhe të ndryshueshme, përfshirë konsum të rregullt të frutave dhe perimeve për të ndihmuar mbajtjen e niveleve të përcaktuara të karotenës;

Llojet ose kategoritë e produkteve ushqimore	Veçoritë
	7. Në të njëjtën fushë pamjeje me deklaratën e nevojshme sipas pikës 3 më sipër, një deklaratë që konsumimi i më shumë se 3 g/ditë i steroleve të shtuara bimore/stanoleve bimore duhet të shmanget; 8. Një përkufizim të porcionit të produktit ushqimor ose të përbërësve ushqimorë të përcaktuar (preferohen në g ose ml) me sasinë e steroleve bimore/stanoleve bimore të përfshirë në çdo porcion.
6. Mish i ngrirë, përgatitje mishi të ngrirë dhe produkte peshkimi të papërpunuara e të ngrira	
6.1 Mishi i ngrirë, përgatitjet e mishit të ngrirë dhe produktet e peshkimit të papërpunuara e të ngrira.	Datën e ngrirjes ose datën e ngrirjes së parë në rastet kur produkti është ngrirë më shumë se një herë, në përputhje me pikën 3 të shtojcës X të VKM 434, datë 11.07.2018.

Ky botim u prodhuan me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian. Përmbytja e tij është përgjegjësi vetëm e Projektit "Mbështetje për Standardet e Sigurisë Ushqimore, Veterinare dhe Fitosanitare" dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.

Email: info@aku.gov.al
Website: www.aku.gov.al

 facebook.com/AKU